

Årsberetning 2011

for

**Fafo – Institutt for anvendte internasjonale
studier a.s.**

Org. nr. 984 470 444

Årsberetning for 2011

Fafo – Institutt for anvendte internasjonale studier a.s. ble stiftet 1. mars 2002 og er et heleid datterselskap av Forskningsstiftelsen Fafo. Selskapets hovedkontor ligger i Borggata 2B i Oslo.

Forskningsstiftelsen Fafo ble grunnlagt av Landsorganisasjonen i Norge i 1982 og omdannet til en stiftelse i 1993 med bidrag fra Landsorganisasjonen i Norge, Norsk Kommuneforbund, Orkla ASA, Umoe AS, Elkem ASA, NKL, Sparebank 1 Gruppen ASA, og Telenor AS.

Forskningsstiftelsen Fafo har som mål å utvikle kunnskap om deltakelse, levekår, demokrati, utvikling og verdiskaping. Basert på høye forskningsetiske og metodiske standarder bidrar vi til et grunnlag for samfunnsmessig fornyelse. Med et historisk utgangspunkt i norsk fagbevegelse er Fafos aktivitet basert på å levere kritisk og handlingsorientert forskning om arbeidsliv og velferdspolitik til sentrale beslutningstakere og prosesser.

Virksomheten

Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier as (Fafo AIS) har som formål å drive forskning, utredning og andre relevante tjenester om levekår og utviklingsstrategier i land i konflikt, overgangsfase og utvikling. *Fafo AIS* er ett av flere institutter i Norge som arbeider med utenrikspolitiske tema og utviklingsspørsmål.

Styret besto i 2011 av styreleder Jon Hippe, Karin Beate Theodorsen, Anne Kristin Sydnes og Per Arild Garnåsjordet, samt Henriette Lunde og Kathleen Jennings. I 2011 har Svein Erik Stave fungert som styremedlem for Jennings som har et utenlandsopphold.

Forskningen ved AIS fokuserer *tematisk* på menneskers levekår og sosiale tilpasning i konfliktområder og i utviklingsland. Instituttet har spesiell kompetanse på sårbare grupper som flyktninger, ofre for menneskehandel, irregulære migranter, barnearbeidere og ofre for naturkatastrofer og klimaødeleggelser. Situasjonen for kvinner, barn og unge står sentralt. Levekårsforskningen har over tid blitt mer rettet mot spesialiserte tema som helse og ernæring, barne- og mødredødelighet, miljøskader og psykiske skader som følge av krig, fattigdom eller naturkatastrofer.

Instituttets har *geografisk* kjernekompetanse på Afrika, Midtøsten og Kina. I regionale krigssoner har også instituttet opparbeidet en betydelig kompetanse i konfliktøkonomi: samspillet mellom økonomiske interesser, konflikt og levekår i regioner preget av krig.

Instituttet legger stor vekt på produksjon av empirisk forskning av høy kvalitet. Gjennom årene har instituttet utviklet en anerkjent *metodisk* kompetanse i kvantitative

levelkårsundersøkelser, ofte under krevende forhold. Slike studier gir nye data om sosiale og økonomiske forhold som gir gode grunnlag for relevant planlegging i de aktuelle land og for det internasjonale samfunnet. Den i utgangspunktet kvantitative kompetansen har over tid utviklet seg til en bredde av ulike tilnærminger, både kvantitative og kvalitative, for å kunne nå spesielt sårbare grupper som for eksempel ofre for menneskehandel, barnesoldater eller barnearbeidere.

Etter hvert har instituttets metodiske erfaring bidratt til nye oppdrag for indikatorutvikling for å måle utviklingsstrategier, fredsbyggingsarbeid eller gjenoppbygging etter naturkatastrofer.

Instituttet samarbeider med internasjonale organisasjoner for å oppsummere erfaringer fra og øke kunnskapen om å løse konflikter og bygge fred. De fleste prosjektene gjennomføres med lokale partnere og bidrar til gjensidig læring. Forskingen bidrar til relevant kunnskap for politiske utviklingsstrategier, så som gjenoppbygging etter katastrofer eller reintegring i fredsbyggingsfaser. Våre studier kommer til anvendelse både for nasjonale myndigheter, donorland og internasjonale aktører som FN, EU og Verdensbanken.

Forskningsvirksomheten

Instituttet sto ovenfor flere utfordringer i 2011; på begynnelsen av året var det svekket prosjekttilgang på noen av instituttets forskningsområder og på slutten av året var instituttet underbemannet. Forskingen ble i 2011 organisert i to faglig sammensatte grupper som gjenspeiler instituttets kompetanse og prioriteringer: *Konflikt og tilhørighet* og *Levekår og tilpasning*. Den faglige aktiviteten mhp vitenskaplig produksjon var langt lavere i 2011 enn i 2010, men nivået er høyere enn foregående år og reflekterer en vedvarende satsning ved instituttet. Fafo AIS fortsatte i 2011 satsingen på å øke doktorgradsandelen i staben. I det følgende gis det en kort presentasjon av noen utvalgte prosjekter som representerer bredden i instituttets prosjektportefølje.

Utvalgte prosjekter

Jordskjelvstudier i Sichuan

Jordskjelvet som rammet det sørvestlige Kina 12. mai 2008 var det sjetteste største regnet i antall døde siden 1900, og ødela like mange boliger som det finnes i Norge. Kinesiske myndigheter ba Chinese Academy for Science and Technology for Development (CASTED) å utarbeide en rask oversikt over folks behov og tilpasning etter katastrofen. Den 15. juli 2008 leverte CASTED med støtte fra Fafo-AIS sin første rapport til kinesiske myndigheter basert på om lag 3000 intervjuer med hushold i det jordskjelvrammede området i Sichuan. Denne rapporten ble et av grunnlagene for myndighetenes plan for gjenoppbyggingen etter katastrofen.

I 2009 og 2011 gjennomførte CASTED og Fafo-AIS to nye undersøkelser i det samme området. Hensikten var nå å følge gjenoppbyggingen og hvordan folk forholdt seg til denne. I hver runde ble om lag 4000 hushold intervjuet, og data ble også samlet inn fra landsbyene og byene der intervjuene fant sted. To utvalgsundersøkelser av bedrifter i et av de jordskjelvrammede fylkene i Sichuan ble også gjennomført for å forstå små og mellomstore bedrifters tilpasning til jordskjelvet og gjenoppbyggingen.

Undersøkelsene står på mange måter i en særstilling. Det er sjelden at det gjøres utvalgsundersøkelser basert på sannsynlighetsutvalg etter store naturkatastrofer – det meste som blir gjort er oftest mer impresjonistisk. Det er også sjelden at de er så store som undersøkelsene i Sichuan, og at de blir gjennomført så kort tid etter en katastrofe. Med unntak av oppfølgingsstudiene etter tyfonen Nargis i Myanmar er det unikt at det gjennomføres flere sammenlignbare studier etter en stor naturkatastrofe. Endelig er det sjelden at slike undersøkelser favner bredere enn folks umiddelbare behov: undersøkelsene i Sichuan omfattet også politiske sider og folks vurdering av hjelpearbeidet og gjenoppbyggingen.

Sichuanstudiene har fått stor betydning for utforming av kinesisk politikk i gjenoppbyggingen. De utgjør også et verdifullt forskningsmateriale som kan utnyttes til å forstå virkningen av store katastrofer og gjenoppbyggingsstrategier.

Levekår blant palestinske flyktninger i Jordan

Gjennom to prosjekter, kartlegges levekårene til palestinske flyktninger i og utenfor Jordans 13 flyktningleire. Leirprosjektet finansieres av norsk UD gjennom Jordans Department of Palestinian Affairs (DPA), mens innsamling og analyse av statistikk om palestinske flyktninger utenfor leir er finansiert av norsk UD, Sveits og EU gjennom UNRWA. De to prosjektene koordineres tett, og vi samarbeider med Jordans statistiske byrå om datainnsamlingen.

Prosjektene er svar på manglende statistikk om de palestinske flyktningene i Jordan, som utgjør over 40 % av en befolkning på drøyt 6 millioner. Jordanske myndigheter og FN ønsker bedre informasjon for å styrke politikken ovenfor de svakest stilte flyktningene. Hvor mange bor i leirene? Hvor utbredt er arbeidsledighet og fattigdom? Hvor er boligforholdene verst? Hvilke utdannings- og helsetjenester benytter flyktningene seg av, og er de fornøyd med tjenestene? For å skaffe til veie nødvendig statistikk, ble det i 2011 gjennomført en folketelling i alle flyktningleire (den første noen gang), og vi gjennomførte en levekårsundersøkelse i leirene og (på nyåret 2012) utenfor leir.

En rekke rapporter vil publiseres i 2012. De vil sammenlikne forholdene mellom de ulike leirene samt kontrastere situasjonen i leirene med situasjonen i den øvrige flyktningbefolkningen. Dertil skal det sammenliknes med nasjonal statistikk for å vurdere flyktningenes levekår opp mot den øvrige jordanske befolkningen. Og sist, men ikke minst, skal dagens levekår sammenliknes med situasjonen for 15 og 10 år siden, da Fafo også gjennomførte levekårsundersøkelser i den palestinske flyktningbefolkningen i Jordan. Den gang var flyktningenes levekår i gjennomsnitt ikke vesensforskjellig fra andre jordaneres, med unntak av leirflyktningene, som falt utenfor deler av arbeidsmarkedet og hadde en større andel fattige.

Folketellingen fra 2011, som for første gang gjør det mulig å sammenlikne forholdene i de 13 flyktningleirene på en grundig måte, viser at det er til dels betydelig forskjeller dem i mellom hva gjelder fattigdom og boligstandard. De dårligst stilte leirene har en større andel flyktninger uten fulle rettigheter, noe som er med å forklare ulikheten. Antallet boliger med inadekvate byggematerialer, som bølgeblikkplater i taket, er flere enn tidligere antatt.

De to prosjektene inneholder også opplæring av ansatte i DPA og UNRWA, som skal gjøre dem i stand til å benytte de datasettene som de tre undersøkelsene genererer.

Irregulære migranternes levekår i Norge

Prosjektet om irregulære migranternes levekår i Norge var en studie hvor utgangspunktet var migrantenes selvopplevelse av konsekvensene ved å leve uten lovlig opphold. Fokus var på bolig, helse, arbeid og familierelasjoner. Prosjektet ble gjort på oppdrag for Utlendingsdirektoratet. Prosjektet bygger på en tidligere studie Fafo-AIS har utført med midler fra Utlendingsdirektoratet, og inngår i en serie prosjekter om asylprosessen og livet etter avslag på asylsøknaden.

Et av hovedfunnene var at dette er en svært sammensatt gruppe med ulike behov, avhengig om de bor i mottakssystemet eller utenfor. Mange av respondentene rapporterte om kroniske helseproblemer, og de hadde svært ulik tilgang til helsetjenester. Felles var det at de sjelden får tilstrekkelig hjelp. Et annet viktig funn var at boligsituasjonen var den største utfordringen for denne gruppen, og at det ikke finnes verken offentlige eller private akutttiltak på boligsituasjonen slik man ser for andre utsatte grupper i samfunnet. En viktig anbefaling i prosjektets sluttrapport var at man må utrede barns situasjon som irregulære migranter videre. Vi pekte også på hvordan mange av de problemene de irregulære migrantene sliter med bare kan løses gjennom å tilby personer som har vært i en irregulær situasjon over en lang periode opphold.

Publisering

Fafo AIS bidro i 2011 til 19 artikler i tidsskrift eller vitenskapelig antologi (mot 34 i 2010) og produserte tre kapitler i fagbøker eller sentrale tidsskrifter uten fagfellevurdering (4 i 2010). I tillegg publiserte en av forskerne en vitenskapelig bok på et internasjonalt forlag og en annen en internasjonal fagbok. Den vitenskapelige publiseringen gikk ned fra 2010 til 2011, men gir likevel en økning fra tidligere år.

I tillegg fortsetter det å være viktig for Fafo AIS at forskerne bidrar med forskningsbasert kunnskap i det offentlige ordskiftet og beslutningsprosesser og at vi formidler på en måte som er tilgjengelige for norske og internasjonale brukere av forskning. Dette sikrer vi gjennom for eksempel rapporter, og i 2011, bidro forskerne ved Fafo AIS til 18 rapporter (mot 19 i 2011). Fafo AIS' forskere holdt i 2011 109 brukerrettede foredrag (mot 85 i 2010) og hadde 38 kronikker/kommentarer på trykk (34 i 2010). I tillegg er fortsatt AIS' forskere svært synlige i norske, men også utenlandske, medier som intervjuobjekter knyttet til aktuelle saker. 250 individuelle intervjuer er registrert for 2011.

Måltall 2010 - 2012 AIS as	Realisert	Realisert	Realisert	Realisert	Måltall	Måltall	Måltall
Nøkkeltall 2008 - 2011 AIS as	2008	2009	2010	2011	2010	2011	2012
Driftsinntekter (mill. NOK)	39,9	44,1	41,7	40,9	48,0	49,0	50,0
Prosjektkostnader	13,1	11,9	8,9	9,2	11,5	12,0	12,5
Dekningsbidrag (mill NOK) (justert for prosjektkost)	26,8	32,2	32,8	31,7	36,5	37,0	37,5
Resultat før skattekostnad (mill. NOK)	2,5	0,6	(0,3)	-1,0	1,4	1,5	1,5
Tilskudd grunnbevilgning (mill. NOK)	3,2	4,0	4,4	4,6	4,4	4,9	5,0
Tilskudd grunnbevilgning (% av driftsinntekter)	8,0 %	9,1 %	10,6 %	11,2 %	9,2 %	10,0 %	10,0 %
Totalt antall ansatte	34	37	36	36	43	43	43
Totalt antall forskere	29	34	34	34	38	38	38
- herav forskere kvinner	19	22	23	23	24	24	24
-herav forskere menn	10	12	11	11	14	14	14
Sykefravær	4,1 %	5,5 %	4,5 %	3,8 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %
Andel forskere med doktorgrad	20 %	24 %	26 %	26 %	29 %	32 %	32 %
Antall forskere med doktorgrad	6	8	9	9	11	12	12
Antall doktorgrads studenter	1	1	2	3	2	2	2
Antall avlagte doktorgrader							
Aktivitetsrapporter:							
Vitenskapelige artikler med referee	21	32	34	19	20	20	20
Vitenskapelig monografi og fagbok	2	1	1	2	4	2	1
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter eller sentrale tidsskrifter uten referee	10	11	4	3	6	6	6
Rapporter og notater	13	6	47	13	12	12	12
Paper og fremleggelse på vit. konferanser	35	35	29	24	25	25	25
Brukerretta foredrag	59	81	85	109	80	80	80
Populærvitenskapelig formidling	25	46	34	38	20	25	30

Fortsatt drift

Styret og daglig leder mener det er riktig å legge til grunn for fastsettelsen av årsregnskapet at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Årsregnskapet, resultat og disponeringer

Fafo AIS hadde en samlet prosjektinntekt på 40,9 millioner kroner i 2011 (inkludert 4,6 mill.kr i basisbevilgning). Det har vært god aktivitet i AIS. Oppdragsgiverne var hovedsakelig departementene, men også internasjonale organisasjoner som FN, EU og Verdensbanken og lokale myndigheter i de landene hvor vi arbeider. Norges forskningsråd har stått for en økende andel av finansieringen sett i forhold til andre norske myndigheter de siste årene, et resultat av økt kompetanse og fokus på denne finansieringskilden.

Fafo AIS mottok en andel på 4,6 millioner kroner av Forskningsstiftelsen Fafos grunnbevilgning fra Norges Forskningsråd.

Hovedtyngden av prosjektinnsatsen ble utført i Midtøsten, Afrika og Kina.

Årsunderskuddet ble på 0,784 mill. kr som foreslås overført fra annen egenkapital. Egenkapitalen utgjør etter dette 2,2 mill. kr, hvorav 0,5 mill. kr er aksjekapital.

Arbeidsmiljøet og det ytre miljø

Fafo AIS hadde i gjennomsnitt 36 ansatte i 2011 (36 i 2010) inkludert en lokalt ansatt i Jerusalem, én i Gaza og én i Kina.

Selskapet samarbeider med de tillitsvalgte og bedriftshelsetjenesten i å vurdere og utvikle arbeidsmiljøet. Selskapet inngikk avtale om Inkluderende arbeidsliv i 2002, og en fornyelse i 2011. Sykefraværet for hele året har vært 3,8 % av total arbeidstid, mot 4,5 % året før. Det er ingen ansatte som har blitt tidligpensjonert eller uføretrygdet i 2011.

Virksomheten er av en slik art at den ikke forurensrer det ytre miljø. Det har ikke vært noen skader eller ulykker blant de ansatte.

Likestilling

Det er en overvekt av kvinner i staben, med 25 årsverk utført av kvinner og 11 av menn. Fordelingen mellom kvinner og menn i ledende stillinger er balansert. Fafo AIS har en kvinnelig daglig leder og to mannlige forskningssjefer. Kjønnbalansen i den øvrige ledergruppen er 1-1. I selskapets styre satt det i 2011 tre menn og tre kvinner.

Gjennom avtaleverk, samarbeidsfora og ledelsesoppfølging motarbeider vi ulovlig forskjellsbehandling innenfor selskapene i Fafo-gruppen. I tråd med Forskningsstiftelsens *Plan og strategi for perioden 2010-2012* vedtatt i 2009 ble det utarbeidet en plan for å sikre et systematisk videre arbeid med likestilling og denne er nå ferdigstilt.

Utsikter

Styret forventer en god tilgang av nye prosjekter i 2012.

Oslo, den 7. mars 2012

Jon M. Hippe
Leder

Karin Beate Theodorsen
Nestleder

Anne Julie Semb

Anne Kristin Sydnes

Lars Svåsand

Henriette Lunde
Valgt av de ansatte

Svein Erik Stave
Valgt av de ansatte

May-Len Skilbrei
Daglig leder

Resultatregnskap

Fafo - Institutt for anvendte internasjonale studier AS

(Alle beløp er i NOK 1000)

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2011	2010
Prosjektinntekter	10	36 235	37 330
Basisbevilgning		4 628	4 377
Sum driftsinntekter	2	40 863	41 707
Direkte prosjektrelaterte kostnader		9 213	8 916
Personalkostnader	3	26 767	27 186
Avskrivning	4	542	497
Annen driftskostnad	3/10	5 341	5 419
Sum driftskostnader		41 863	42 018
Driftsresultat		-1 000	-311
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		57	62
Annen finansinntekt		34	47
Annen finanskostnad		66	139
Resultat av finansposter		25	-30
Resultat før skattekostnad		-975	-341
Skattekostnad på ordinært resultat	11	-191	-36
Ordinært resultat		-784	-305
Årsoverskudd/- årsunderskudd		-784	-305
Overføringer			
Avsatt til /overført fra annen egenkapital		-784	-305
Sum overføringer		-784	-305

Fafo - Institutt for anvendte internasjonale studier as

Balanse

Fafo - Institutt for anvendte internasjonale studier AS

(Alle beløp er i NOK 1000)			
Eiendeler	Note	2011	2010
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Inventar/utstyr		2 105	1 729
Sum varige driftsmidler	4	2 105	1 729
Finansielle driftsmidler			
Pensjonsmidler	8	1 126	1 258
Sum finansielle driftsmidler		1 126	1 258
Sum anleggsmidler		3 231	2 987
Omløpsmidler			
Fordringer			
Opptjent på prosjekter		8 854	8 358
Kundefordringer	10	1 171	1 842
Andre kortsiktige fordringer		1 084	1 636
Sum fordringer		11 110	11 837
Kasse, bank	5	22 826	16 717
Sum omløpsmidler		33 936	28 554
Sum eiendeler		37 167	31 541

Balanse

Fafo - Institutt for anvendte internasjonale studier AS

(Alle beløp er i NOK 1000)			
Egenkapital og gjeld	Note	2011	2010
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital 1000 à 500	6	500	500
Overkursfond		63	63
Sum innskutt egenkapital		563	563
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		1 660	2 444
Sum opptjent egenkapital		1 660	2 444
Sum egenkapital	7	2 223	3 007
Gjeld			
Utsatt skatt	11	146	337
Sum avsetning for forpliktelser		146	337
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	10	946	686
Betalbar skatt	11	-	63
Skyldig offentlige avgifter		2 336	2 496
Gjeld til selskap i samme konsern	10	676	259
Annen kortsiktig gjeld		3 502	3 578
Forskudd fra kunder		27 338	21 115
Sum kortsiktig gjeld		34 798	28 197
Sum gjeld		34 944	28 534
Sum egenkapital og gjeld		37 167	31 541

Oslo, 31. desember 2011

7. mars 2012

Jon M. Hippe   Karin Beate Theodorsen   Anne Julie Semb   Anne Kristin Sydnes
Leder   Nestleder

Lars Svåsand   Kathleen Jennings   Henriette Lunde
Ansatterep.   Ansatterep.

May-Len Skilbrei
Daglig leder

Noter

Fafo - Institutt for anvendte internasjonale studier AS

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Regnskapsprinsippene beskrives nedenfor.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld, er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig lån balanseføres til nominelle verdier på etableringstidspunktet, og korrigeres ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet, uten hensyn til senere renteendringer.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til historisk kostpris etter fradrag av avskrivninger. Avskrivningen er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt over antatt økonomisk levetid. Innredning i leide lokaler avskrives over leiekontraktens løpetid.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetningen til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene.

Prosjekter under utførelse ved årsskiftet

Prosjekter under utførelse knyttet til fastpriskontrakter vurderes etter løpende avregningsmetode. Fullføringsgraden beregnes normalt med utgangspunkt i påløpte prosjektkostnader i prosent av forventet totalkostnad. I tilfeller hvor det knytter seg usikkerhet til estimert fortjeneste og/eller fullføringsgraden, anvendes løpende avregning uten fortjeneste. Det avsettes for forventet tap på kontrakter når vurderingen av et prosjekt tilsier det, uavhengig av fullføringsgrad.

Pensjoner

Konsernet har dekket pensjonsforpliktelser overfor sine ansatte gjennom en kollektiv pensjonsordning som er organisert og finansiert gjennom et forsikrings-selskap. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Skatt

Selskapet er ilagt skatteplikt fra og med inntektsåret 2009. Vedtaket er påklaget.

Noter

Fafo - Institutt for anvendte internasjonale studier AS

Note 2 Salgsinntekter

Pr. virksomhetsområde

	2011	2010
- Oppdragsinntekter, forskning og utredning	36 235	37 330
- Offentlig tilskudd	4 628	4 377
Sum salgsinntekter	40 863	41 707

Geografisk marked

Omsetningstall for forskning og utredning i utlandet var i 2011 NOK 29.013, og fordeler seg prosentvis på geografiske områder som følger:

	2011	2010
Midt-Østen	25 %	16 %
Afrika	11 %	17 %
Europa ekskl. Norge	5 %	4 %
Asia	15 %	11 %
Sør-Amerika og Karibien	2 %	2 %
Annet, flere regioner	42 %	50 %

Note 3 Ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Lønnskostnader

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2011	2010
Lønn	18 796	19 521
Folketrygdavgift	3 074	3 089
Pensjonskostnader	2 822	2 745
Andre personalkostnader	2 075	1 831
Sum personalkostnader	26 767	27 186
Gjennomsnittlig antall ansatte:	38	38
Gjennomsnittlig antall årsverk:	37	37

Godtgjørelser:

Følgende godtgjørelser er gitt til selskapets ledende personer i 2011:

	Daglig leder	Styret
Lønn	1 018	-
Pensjonskostnader	85	-
Annen godtgjørelse	8	75

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer m.v.

Daglig leder og styreleder har ikke lån i selskapet.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2011 utgjør NOK 154. Honorar for andre tjenester fra revisor utgjør NOK 45. Revisor har mottatt NOK 110 for særattestasjoner på prosjekter. Beløpene er eksklusive merverdiavgift.

Noter

Fafo - Institutt for anvendte internasjonale studier AS

Note 4	Varige driftsmidler	Inventar/ utstyr	Bygningsfast innredning
	Anskaffelseskost 01.01.	5 359	634
	Tilgang i året	945	-
	Avgang i året	-33	-
	Anskaffelseskost 31.12.	6 271	634
	Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	4 771	29
	Registrert verdi pr. 31.12.	1 500	605
	Årets avskrivninger	521	21
	Økonomisk levetid nye driftsmidler	4 og 10 år	4 og 10 år
	Økonomisk levetid brukte driftsmidler	2 til 5 år	2 til 5 år
	Valg av avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Note 5	Bankmidler	2011	2010
	Kasse og bank	22 826	16 717
	- Herav bundne bankmidler	1 093	1 178
	(1 bank er inkludert forskudd fra Utenriksdepartementet på 16.683)		

Note 6	Aksjekapital og aksjonærinformasjon	Antall	Pålydende	Bokført
	Aksjekapital i selskapet er ved utgangen av året:			
	Aksjekapital	1 000	0,5	500
	Sum	1 000	0,5	500

Selskapet eies 100% av Forskningsstiftelsen Fafo og inngår i konsernet. Konsernets regnskap vil være tilgjengelig på morselskapets forretningskontor i Borggata 2B i Oslo.

Note 7	Egenkapital	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Annen egenkapital	Sum egenkapital
	Egenkapital pr. 31.12.2010	500	63	2 444	3 007
	Årets resultat	-	-	-784	-784
	Egenkapital pr. 31.12.2011	500	63	1 660	2 223

Note 8	Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser
	Ansatte i selskapet er omfattet av en kollektiv pensjonsordning som gir rett til definerte fremtidige pensjonsytelser.
	Lokalt ansatte i Midt-Østen er tilknyttet en innskuddsbasert pensjonsopptjening. Det er ikke knyttet framtidige forpliktelser til denne ordningen. De er også omfattet av en sluttvederlagsordning som gir rett til utbetaling tilsvarende en månedslønn for hvert år en har vært ansatt i selskapet. Forpliktelser knyttet til denne sluttvederlagsordningen er avsatt i selskapets balanse.

Noter

Fafo - Institutt for anvendte internasjonale studier AS

Note 8	Fortsettelse	2011	2010
	<i>Netto pensjonskostnad</i>		
	Årets pensjonsopptjening	2 157	2 159
	Rentekostnad av forpliktelsen	607	512
	Avkastning på pensjonsmidlene	-491	-381
	Adminstrasjonskostnader	142	95
	Resultatført planendring	-	-
	Resultatført estimatavvik	339	281
	Periodisert arbeidsgiveravgift	320	322
	Netto pensjonskostnad i regnskapet	3 074	2 988
	<i>Netto pensjonsforpliktelse</i>		
	Pensjonsforpliktelse	14 837	13 199
	Pensjonsmidler	-9 844	-7 883
	Arbeidsgiveravgift	704	750
	Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-6 823	-7 324
	Sum forpliktelse/midler	-1 126	-1 258
	Økonomiske forutsetninger		
	Forventet avkastning på midlene	4,10 %	5,40 %
	Diskonteringsrente	3,80 %	4,60 %
	Forventet lønnsregulering	3,50 %	4,00 %
	Forventet G-regulering	3,25 %	3,75 %
	Forventet vekst i løpende pensjoner	2,75 %	3,25 %
	Forventet årlig avgang	4,00 %	2,00 %
	Selskapet har benyttet aktuar i beregningen.		
Note 9	Pantstillelser og garantier		
	Selskapet har ikke ytet noe pant eller stillet garantier.		
Note 10	Transaksjoner med nærstående parter/konsernmellomværende		
	Selskapet er 100% eiet av Forskningsstiftelsen Fafo. Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 2. Mellomværende med konsernselskaper er omtalt i denne noten.		
	Selskapets transaksjoner med nærstående parte	2011	2010
	Salg av tjenester til Fafo AVF AS (forskning)	851	64
	Kjøp av tjenester fra Fafo AVF AS (administrasjon)	1 341	1 405
	Husleie til Forskningsstiftelsen Fafo	1 622	1 560
	Tjenester til nærstående parter er solgt til markedspris. Tjenester fra nærstående parter kjøpes til markedspris.		
	Selskapet har følgende fordringer og gjeld til konsernselskaper:	2011	2010
	Kortsiktig fordring på Forskningsstiftelsen Fafo	-	135
	Kortsiktig gjeld til Forskningsstiftelsen Fafo	676	259
	Leverandørgjeld til Fafo AVF AS	-	438

Noter

Fafu - Institutt for anvendte internasjonale studier AS

Note 11 Skattekostnad

Grunnlag for skattekostnad, endring utsatt skatt og betalbar skatt:

	2011	2010
Resultat før skattekostnad	- 975	- 341
Permanente forskjeller	291	211
Grunnlag for årets skattekostnad	- 684	- 130
Endring i midlertidige forskjeller	45	357
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	- 639	227
Skattepliktig inntekt (gr.lag for betalbar skatt i balansen)	- 639	227

Fordeling av skattekostnaden:

Betalbar skatt (28 % av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	-	64
Endring i utsatt skatt (28 % av endring midl. forskjeller inkl. underskudd til framføring)	- 192	- 100
Skattekostnad (28 % av gr.lag for årets skattekostnad)	- 192	- 36

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats:

Årsresultat før skatt	- 975	- 341

Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats på 28 % - 273 - 95

Poster med skatteeffekt:

Ikke fradragsberettigede kostnader	81	59
Skattekostnad	- 191	- 36
Effektiv skattesats	19,5 %	10,7 %

Betalbar skatt i balansen:

Betalbar skatt i skattekostnaden	-	63
Betalbar skatt i balansen	-	63

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	31.12.2011		31.12.2010	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	-	32	54	-
Pensjon	-	1 126	-	1 258
Underskudd til framføring	638	-	-	-
Sum midlertidige forskjeller	638	1 158	54	1 258
Netto midlertidige forskjeller		520		1 204
Utsatt skatt i balansen 28%	-	146	-	337

I 2009 ble selskapet ilagt skatteplikt med virkning fra 2009. Vedtaket er påklaget.